

RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1347/2000

av den 29 maj 2000

om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldransvar för makars gemensamma barn

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 61 c och artikel 67.1 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag⁽¹⁾,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande⁽²⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Medlemsstaterna har som mål att bevara och utveckla unionen som ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, där den fria rörligheten för personer garanteras. För att upprätta ett sådant område skall gemenskapen bland annat besluta om sådana åtgärder som rör civilrättsligt samarbete i den mån de behövs för att den inre marknaden skall fungera väl.
- (2) En väl fungerande inre marknad kräver att den fria rörligheten för civilrättsliga domar förbättras och förenklas.
- (3) Detta område omfattas nu av artikel 65 i fördraget.
- (4) Olikheterna mellan vissa nationella regler om domstols behörighet och verkställighet av domar försvårar den fria rörligheten för personer och skapar hinder för en väl fungerande inre marknad. Det finns följaktligen grund för att anta bestämmelser om att göra reglerna för behörighet i äktenskapsmål och i mål om föräldransvar enhetliga och därmed förenkla förfarandena så att domar kan erkännas och verkställas snabbt och automatiskt.

(5) I enlighet med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna i artikel 5 i fördraget kan målen för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna, och de kan därför bättre uppnås på gemenskapsnivå. Denna förordning går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå de målen.

(6) Rådet utarbetade genom en akt⁽⁴⁾ av den 28 maj 1998 en konvention om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och rekommenderade medlemsstaterna att anta konventionen i enlighet med sina respektive konstitutionella bestämmelser. Kontinuitet mellan resultaten av förhandlingarna om ingående av konventionen bör säkerställas. Innehållet i denna förordning har huvudsakligen övertagits från konventionen, men förordningen innehåller flera nya bestämmelser som inte återfinns i konventionen för att säkerställa överensstämmelse med vissa bestämmelser i den föreslagna förordningen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område.

(7) För att uppnå målet fri rörlighet för domar i äktenskapsmål och i mål om föräldransvar inom gemenskapen är det nödvändigt och lämpligt att det gränsöverskridande erkännandet av domstols behörighet och av domar angående upplösning av äktenskapliga band och föräldransvar för gemensamma barn regleras genom ett tvingande och direkt tillämpligt gemenskapsrättsligt instrument.

(8) I denna förordning bör det fastställas enhetliga och konsekventa åtgärder, som medger en så omfattande rörlighet för personer som möjligt. Följaktligen är det nödvändigt att tillämpa den även på medborgare från tredje land med en tillräckligt stark anknytning till någon av medlemsstaternas territorium, i enlighet med de behörighetskriterier som anges i förordningen.

⁽¹⁾ EGT C 247, 31.8.1999, s. 1.

⁽²⁾ Yttrandet avgivet den 17 november 1999 (ännu ej offentliggjort i EGT).

⁽³⁾ EGT C 368, 20.12.1999, s. 23.

⁽⁴⁾ EGT C 221, 16.7.1998, s. 1. Samma dag som konventionen utformades noterade rådet den förklarande rapport som utarbetades av professor Alegría Borrás. Denna förklarande rapport finns på sidan 27 i det nämnda numret av EGT.

- (9) Tillämpningsområdet för denna förordning bör omfatta civilrättsliga förfaranden och icke-judiciella förfaranden som förekommer i äktenskapsmål i vissa stater, dock inte förfaranden av rent religiös natur. Det bör därför anges att hänvisningar till domstolar omfattar alla de myndigheter, judiciella eller andra, som är behöriga i äktenskapsmål.
- (10) Denna förordning bör endast omfatta förfaranden för äktenskapsskillnad, hemskillnad och annullering av äktenskap. Erkännandet av domar om äktenskapsskillnad och annullering berör endast de äktenskapsliga bandens upplösning. Förordningen omfattar inte sådana frågor som skulden till äktenskapets upplösning, förmögenhetsrättsliga konsekvenser av äktenskapet, underhållsskyldighet och andra eventuella följdåtgärder, även om de kan ha samband med de förfaranden som nämns ovan.
- (11) Denna förordning omfattar föräldraansvar för makarnas gemensamma barn i frågor med nära anknytning till förfaranden för äktenskapsskillnad, hemskillnad och annullering av äktenskap.
- (12) De grunder för domstols behörighet som godtas enligt denna förordning bygger på principen att det måste finnas en verklig anknytning mellan den berörda parten och den medlemsstat som utövar behörigheten. Beslutet att ta med vissa grunder står i samklang med den omständigheten att de redan finns i olika nationella rättsordningar och godtas av övriga medlemsstater.
- (13) En av de risker som måste beaktas när det gäller skyddet av makars gemensamma barn vid kris i äktenskapet, är att en av föräldrarna för bort barnet till ett annat land. Barnens grundläggande intressen måste därför skyddas i enlighet med särskilt Haagkonventionen av den 25 oktober 1980 om de civila aspekterna på internationella bortföranden av barn. Det lagliga hemvistet behålls följaktligen som grund för domstols behörighet i de fall då barnets hemvist har ändrats till följd av att barnet utan lagligt stöd har förts bort eller inte har lämnats tillbaka.
- (14) Denna förordning hindrar inte att domstolarna i en medlemsstat i brådskande fall vidtar interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, som gäller personer eller egendom i den staten.
- (15) Ordet dom avser endast avgöranden som leder till äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap. Handlingar som har upprättats eller registrerats som officiella handlingar (actes authentiques) och som är verkställbara i en medlemsstat jämföras med sådana domar.
- (16) Erkännande och verkställighet av domar som meddelats i en medlemsstat bör vila på principen om ömsesidigt förtroende. Skälen för att vägra erkännande har därför reducerats till ett nödvändigt minimum. De förfarandena bör omfatta bestämmelser för att säkerställa iakttagande av rättsordningens grunder (ordre public) i den stat där domen görs gällande och för att skydda rätten till svaromål och parternas rättigheter, inbegripet ett berört barns individuella rättigheter och för att undvika att domar som är oförenliga erkänns.
- (17) Den stat där domen görs gällande bör inte ompröva domstolens behörighet i ursprungsstaten eller de faktiska omständigheterna.
- (18) Det bör inte krävas något förfarande för att uppdatera civilståndshandlingar i en medlemsstat om slutlig dom har meddelats i en annan medlemsstat.
- (19) Den konvention från 1931 som ingåtts av de nordiska länderna bör kunna tillämpas med de begränsningar som framgår av denna förordning.
- (20) Spanien, Italien och Portugal har ingått konkordat innan de frågor som omfattas av denna förordning infördes inom fördragets gränser. Det är nödvändigt att säkerställa att dessa stater inte bryter mot sina internationella åtaganden i förhållande till Heliga stolen.
- (21) Medlemsstaterna bör ha kvar friheten att sinsemellan avtala om praktiska åtgärder för tillämpningen av förordningen, så länge som gemenskapsåtgärder inte har vidtagits i detta syfte.
- (22) Bilagorna om de domstolar och rättsmedel som förtecknas i bilagorna I–III bör ändras av kommissionen på grundval av de ändringar som överlämnas av den berörda medlemsstaten. Ändringar av bilagorna IV och V bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter⁽¹⁾.
- (23) Kommissionen bör senast fem år efter ikraftträdandet av denna förordning granska tillämpningen av den och vid behov föreslå nödvändiga ändringar.
- (24) Förenade kungariket och Irland har i enlighet med artikel 3 i det protokoll om Förenade kungarikets och Irlands ställning som är fogat till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen meddelat sin önskan att delta i beslutet om och tillämpningen av denna förordning.

⁽¹⁾ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

(25) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det protokoll om Danmarks ställning som är fogat till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen deltar inte Danmark i beslutet om denna förordning och är därför inte bundet av den och omfattas inte av dess tillämpning.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

TILLÄMPNINGSOMRÅDE

Artikel 1

1. Denna förordning skall tillämpas på
 - a) civilrättsliga förfaranden om äktenskapsskillnad, hemskillnad och annullering av äktenskap,
 - b) civilrättsliga förfaranden om föräldraansvar för makarnas gemensamma barn i samband med ett sådant förfarande som avses i a.
2. Andra förfaranden som officiellt erkänns i en medlemsstat skall betraktas som likvärdiga med judiciella förfaranden. Termen *domstol* omfattar samtliga behöriga myndigheter i medlemsstaterna.
3. I denna förordning avses med termen *medlemsstat* samtliga medlemsstater med undantag av Danmark.

KAPITEL II

DOMSTOLS BEHÖRIGHET

Avsnitt 1

Allmänna bestämmelser

Artikel 2

Äktenskapsskillnad, hemskillnad och annullering av äktenskap

1. Behörighet att ta upp frågor om äktenskapsskillnad, hemskillnad och annullering av äktenskap skall tillkomma domstolarna i den medlemsstat
 - a) inom vars territorium
 - makarna har hemvist,
- eller

— makarna senast hade hemvist om en av dem fortfarande är bosatt där,

eller

— svaranden har hemvist,

eller

— om ansökan är gemensam, någon av makarna har hemvist,

eller

— sökanden har hemvist om sökanden har varit bosatt där i minst ett år omedelbart innan ansökan gjordes,

eller

— sökanden har hemvist om sökanden har varit bosatt där i minst sex månader omedelbart innan ansökan gjordes och sökanden antingen är medborgare i den berörda medlemsstaten eller, när det gäller Förenade kungariket och Irland, har domicil där,

b) i vilken båda makarna är medborgare eller, när det gäller Förenade kungariket och Irland, i vilken båda makarna har domicil.

2. Vid tillämpningen av denna förordning skall termen *domicil* ges samma innebörd som det har enligt rättsordningarna i Förenade kungariket och Irland.

Artikel 3

Föräldraansvar

1. De domstolar i en medlemsstat som på grundval av artikel 2 utövar behörighet angående en ansökan om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap skall vara behöriga att ta upp frågor som rör föräldraansvaret för makarnas gemensamma barn när barnet har hemvist i den medlemsstaten.

2. När barnet inte har hemvist i den medlemsstat som avses i punkt 1 skall domstolarna i den staten vara behöriga att ta upp en sådan fråga, om barnet har hemvist i någon av medlemsstaterna och

a) åtminstone en av makarna har föräldraansvar för barnet,

och

b) dessa domstolars behörighet har godtagits av makarna och är till barnets bästa.

3. Den behörighet som följer av punkterna 1 och 2 skall upphöra

a) så snart domen om beviljande eller avslående av en ansökan om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskapet har blivit slutgiltig,

eller

b) i de fall där den fråga som föräldraansvar ännu inte har avgjorts vid den under a avsedda tidpunkten, så snart domen i den frågan har blivit slutgiltig,

eller

c) så snart de under a och b avsedda förfarandena har avslutats av något annat skäl.

Artikel 4

Bortförande av barn

De behöriga domstolarna enligt artikel 3 skall utöva sin behörighet i enlighet med Haagkonventionen av den 25 oktober 1980 om de civila aspekterna på internationella bortföranden av barn, särskilt artiklarna 3 och 16 i denna.

Artikel 5

Genkärsmål

Den domstol vid vilken ett mål pågår på grundval av artiklarna 2–4 skall även ha behörighet att ta upp ett genkärsmål, i den utsträckning som det omfattas av denna förordnings tillämpningsområde.

Artikel 6

Omvandlande av hemskillnad till äktenskapsskillnad

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 2 skall den domstol i en medlemsstat som har meddelat en dom om hemskillnad även vara behörig att omvandla denna dom till en dom om äktenskapsskillnad, om den medlemsstatens lag medger det.

Artikel 7

Exklusiv behörighet enligt artiklarna 2–6

Talan mot en make som

a) har hemvist inom en medlemsstats territorium,

eller

b) är medborgare i en medlemsstat, eller, när det gäller Förenade kungariket och Irland, har domicil inom en av de senare medlemsstaters territorium,

får väckas vid en annan medlemsstats domstolar endast i enlighet med artiklarna 2–6.

Artikel 8

Behörighet i övriga fall

1. När ingen medlemsstats domstol är behörig enligt artiklarna 2–6 skall behörigheten i varje medlemsstat bestämmas enligt den statens lag.

2. Mot en svarande som inte har hemvist inom en medlemsstats territorium och som varken är medborgare i medlemsstaten, eller, när det gäller Förenade kungariket och Irland, har domicil inom en av de senare medlemsstaternas territorium, får varje medlemsstats medborgare som har hemvist inom en annan medlemsstats territorium, liksom medborgarna i den staten, åberopa de behörighetsregler som gäller där.

Avsnitt 2

Prövning av behörighetsfrågan och av frågan om målet kan tas upp

Artikel 9

Prövning av behörighetsfrågan

Om talan som väcks vid en domstol i en medlemsstat avser ett fall som domstolen inte är behörig att ta upp enligt denna förordning och en domstol i en annan medlemsstat är behörig enligt förordningen, skall den förstnämnda domstolen självant förklara sig obehörig.

Artikel 10

Prövning av frågan om målet kan tas upp

1. Om en svarande som har hemvist i en annan stat än den medlemsstat där talan väcktes inte går i svaromål, skall den behöriga domstolen förklara målet vilande till dess att det har klarlagts att svaranden har kunnat ta emot stämningsansökan eller en motsvarande handling i tillräckligt god tid för att kunna förbereda sitt svaromål, eller att alla nödvändiga åtgärder i detta syfte har vidtagits.

2. I stället för bestämmelserna i punkt 1 i denna artikel skall artikel 19 i rådets förordning (EG) nr 1348/2000 av den 29 maj 2000 om delgivning i medlemsstaterna av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur⁽¹⁾ gälla, om stämningsansökan eller en motsvarande handling skall översändas från en medlemsstat till en annan i enlighet med den förordningen.

⁽¹⁾ Se sidan 37 i detta nummer av EGT.

3. När bestämmelserna i förordning (EG) nr 1348/2000 inte är tillämpliga, skall artikel 15 i Haagkonventionen av den 15 november 1965 om delgivning i utlandet av handlingar i mål och, ärenden av civil eller kommersiell natur gälla, om stämningsansökan eller en motsvarande handling skall översändas till utlandet i enlighet med den konventionen.

Avsnitt 3

Litispændens och mål som har samband med varandra

Artikel 11

1. Om talan väcks vid domstolar i olika medlemsstater rörande samma sak och målen gäller samma parter skall, till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig, den domstol vid vilken talan väckts senare självant låta handläggningen av målet vila.

2. Om talan om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap väcks vid domstolar i olika medlemsstater och målen inte avser samma sak men gäller samma parter skall, till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig, den domstol vid vilken talan väckts senare självant låta handläggningen av målet vila.

3. När det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig, skall den domstol vid vilken talan väckts senare självant avvisa talan till förmån för den domstolen.

I detta fall har den part som väckt den senare talan rätt att väcka sin talan vid den domstol där talan först väckts.

4. Vid tillämpningen av denna artikel skall talan anses ha väckts vid en domstol

a) när stämningensansökan eller motsvarande handling har ingivits till domstolen, förutsatt att sökanden inte därefter har underlåtit att vidta de åtgärder som krävs av honom för att få delgivningen med svaranden verkställd,

eller

b) om delgivning av handlingen skall äga rum innan handlingen ges in till domstolen, när den tas emot av den myndighet som är ansvarig för delgivningen, förutsatt att sökanden inte därefter har underlåtit att vidta de åtgärder som krävs av honom för att få handlingen ingiven till domstolen.

Avsnitt 4

Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder

Artikel 12

Bestämmelserna i denna förordning hindrar inte att domstolarna i en medlemsstat i brådskande fall vidtar interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, avseende personer eller tillgångar i denna stat i enlighet med medlemsstatens lagstiftning, även om en domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva målet i sak enligt denna förordning.

KAPITEL III

ERKÄNNANDE OCH VERKSTÄLLIGHET

Artikel 13

Innebörden av termen dom

1. I denna förordning förstås med *dom* varje avgörande rörande äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som har meddelats av en domstol i en medlemsstat, liksom varje avgörande i frågor som rör makars föräldraansvar som har meddelats i samband med ett sådant äktenskapsmål, oavsett dess rubricering, såsom dom, förordnande eller beslut.

2. Bestämmelserna i detta kapitel skall även gälla fastställande till belopp av rättegångskostnader som hänför sig till förfaranden som omfattas av denna förordning liksom verkställighet av varje sådant förordnande om rättegångskostnader.

3. Vid tillämpningen av denna förordning skall sådana handlingar som har upprättats eller registrerats som officiella handlingar (*actes authentiques*) och som är verkställbara i en medlemsstat, liksom sådana förlikningar som har ingåtts inför en domstol under ett pågående mål och som är verkställbara i den medlemsstat där förlikningen ingicks, erkännas och förklaras vara verkställbara under samma förutsättningar som de domar som anges i punkt 1.

Avsnitt 1

Erkännande

Artikel 14

Erkännande av en dom

1. En dom som har meddelats i en medlemsstat skall erkännas i de andra medlemsstaterna utan att något särskilt förfarande behöver anlitas.

2. I synnerhet, och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3, skall inget särskilt förfarande behöva anlitas för att uppdatera uppgifter om civilstånd i relevanta register i en medlemsstat på grundval av en i en annan medlemsstat meddelad dom om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap, om denna dom inte kan överklagas enligt lagen i den medlemsstaten.

3. En berörd part kan, genom att anlita de förfaranden som föreskrivs i avsnitt 2 och 3 i detta kapitel, få fastställt att domen skall erkännas eller inte erkännas.

4. Om frågan huruvida en dom skall erkännas uppkommer som en prejudiciell fråga vid en domstol i en medlemsstat, får den domstolen avgöra frågan om erkännande.

Artikel 15

Skäl för att vägra erkännande

1. En dom om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap skall inte erkännas

- a) om ett erkännande uppenbart skulle strida mot grunderna för rättsordningen i den medlemsstat där domen görs gällande (ordre public),
- b) om domen har meddelats mot en utebliven svarande och denne inte har delgivits stämningssökans eller motsvarande handling i tillräckligt god tid och på ett sådant sätt att svaranden kunnat förbereda sitt svaromål, såvida det inte kan fastställas att svaranden otvetydigt har godtagit domen,
- c) om domen är oförenlig med en dom som har meddelats mellan samma parter i den medlemsstat där domen görs gällande,
eller
- d) om domen är oförenlig med en dom som tidigare har meddelats i en annan medlemsstat eller i en icke-medlemsstat mellan samma parter, såvida den först meddelade domen uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den medlemsstat där domen görs gällande.

2. En dom som rör makars föräldraansvar och som har meddelats i samband med ett äktenskapsmål på det sätt som anges i artikel 13 skall inte erkännas

- a) om ett erkännande uppenbart skulle strida mot grunderna för rättsordningen i den medlemsstat där domen görs gällande (ordre public), med hänsyn tagen till barnets bästa,
- b) om domen i strid med grundläggande rättegångsregler i den medlemsstat där den görs gällande har meddelats utan att barnet har fått möjlighet att komma till tals, såvida det inte är fråga om ett brådskande fall,

c) om domen har meddelats i någons utevaro och den uteblivne inte har delgivits stämningssökans eller motsvarande handling i tillräckligt god tid och på ett sådant sätt att han kunnat förbereda sitt svaromål, såvida det inte kan fastställas att den uteblivne otvetydigt har godtagit domen,

d) om en person begär det och hävdar att domen hindrar honom eller henne att utöva sitt föräldraansvar, om domen har meddelats utan att personen i fråga har fått möjlighet att yttra sig,

e) om domen är oförenlig med en senare dom om föräldraansvar som har meddelats i den medlemsstat där domen görs gällande,

eller

f) om domen är oförenlig med en senare dom om föräldraansvar som har meddelats i en annan medlemsstat eller i den icke-medlemsstat där barnet har hemvist, såvida den sist meddelade domen uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den medlemsstat där domen görs gällande.

Artikel 16

Överenskommelser med tredje land

En domstol i en medlemsstat kan, på grundval av en överenskommelse om erkännande och verkställighet av domar, besluta att inte erkänna domar som har meddelats i en annan medlemsstat, när domen, i ett fall som avses i artikel 8, har kunnat meddelas endast med stöd av andra behörighetsregler än dem som anges i artiklarna 2–7.

Artikel 17

Förbud mot omprövning av ursprunglig domstols behörighet

Domstolens behörighet i ursprungsmedlemsstaten får inte omprövas. En prövning av huruvida en dom strider mot grunderna för rättsordningen (ordre public) enligt artikel 15.1 a och 15.2 a får inte avse behörighetsreglerna i artiklarna 2–8.

Artikel 18

Olikheter i tillämplig lag

Erkännande av en dom om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap får inte vägras på den grunden att lagen i den medlemsstat där domen görs gällande inte tillåter äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap under samma omständigheter.

*Artikel 19***Förbud mot omprövning i sak**

En dom får aldrig omprövas i sak.

*Artikel 20***Vilandeförklaring av mål**

1. Om det vid en domstol i en medlemsstat görs gällande att en dom som har meddelats i en annan medlemsstat skall erkännas, får domstolen låta handläggningen av målet vila om ändring i domen har sökts genom ordinära rättsmedel.

2. Om det vid en domstol i en medlemsstat görs gällande att en dom som har meddelats i Irland eller Förenade kungariket skall erkännas, får domstolen låta handläggningen av målet vila om verkställighet av domen har uppskjutits i ursprungsmedlemsstaten på grund av att ändring i domen har sökts.

*Avsnitt 2***Verkställighet***Artikel 21***Verkställbara domar**

1. En dom om utövande av föräldraansvar över parternas gemensamma barn, som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbar i den staten och har delgivits, skall verkställas i en annan medlemsstat sedan domen på ansökan av part förklarats vara verkställbar där.

2. I Förenade kungariket skall sådana domar dock verkställas i England och Wales, i Skottland eller i Nordirland sedan domen på ansökan av part har registrerats för verkställighet i den delen av Förenade kungariket.

*Artikel 22***Lokala domstolars behörighet**

1. Ansökan om verkställbarhetsförklaring skall göras vid den domstol som anges i förteckningen i bilaga I.

2. Den lokala behörigheten skall bestämmas efter hemvistet för den person mot vilken verkställighet begärs eller efter hemvistet för det barn som ansökan avser.

Om det inte finns något sådant hemvist som avses i första stycket i den medlemsstat där verkställighet begärs, skall den lokala domstolens behörighet bestämmas efter den plats där verkställighet skall ske.

3. I fråga om sådana förfaranden som avses i artikel 14.3 skall den lokala domstolens behörighet bestämmas enligt den interna lagen i den medlemsstat där frågan om erkännande väcks.

*Artikel 23***Verkställighetsförfarande**

1. Förfarandet vid ansökan skall regleras av lagen i den medlemsstat där verkställighet begärs.

2. Sökanden skall uppge en delgivningsadress inom den domstols domkrets där ansökan görs. Om lagen i den medlemsstat där verkställighet begärs inte föreskriver en sådan delgivningsadress, skall sökanden i stället utse ett ombud i saken.

3. De handlingar som anges i artiklarna 32 och 33 skall bifogas ansökan.

*Artikel 24***Domstolens avgörande**

1. Den domstol som prövar ansökan skall avgöra frågan snarast. I detta skede av förfarandet skall den part mot vilken verkställighet begärs inte ges tillfälle att yttra sig över ansökan.

2. Ansökan får avslås endast på någon av de i artiklarna 15, 16 och 17 angivna grunderna.

3. En dom får aldrig omprövas i sak.

*Artikel 25***Underrättelse om ett avgörande**

En behörig domstolstjänsteman skall snarast, på det sätt som föreskrivs enligt lagen i den medlemsstat där verkställighet begärs, underrätta sökanden om det avgörande som har meddelats med anledning av ansökan.

*Artikel 26***Ansökan om ändring av avgöranden om verkställighet**

1. Var och en av parterna får ansöka om ändring av avgörandet med anledning av ansökan om verkställbarhetsförklaring.
2. Ansökan om ändring skall göras vid den domstol som anges i förteckningen i bilaga II.
3. Ansökan om ändring skall handläggas enligt de bestämmelser som gäller för kontradiktorisk process.
4. Om ansökan om ändring görs av den som ansökt om verkställbarhetsförklaring, skall den domstol som handlägger frågan efter det att ändring har sökts höra den part mot vilken verkställighet begärs. Om denne underlåter att förklara sig skall bestämmelserna i artikel 10 tillämpas.
5. Ansökan om ändring av en verkställbarhetsförklaring skall göras inom en månad efter delgivningen av denna. Om den part mot vilken verkställighet begärs har hemvist i en annan medlemsstat än den där verkställbarhetsförklaringen meddelades, skall fristen för att ansöka om ändring vara två månader och löpa från den dag då avgörandet delgavs honom, antingen personligen eller i hans bostad. Fristen får inte förlängas på grund av långt avstånd.

*Artikel 27***Instansordning och rättsmedel**

Mot ett avgörande som meddelats med anledning av att ändring har sökts får talan endast föras enligt de förfaranden som avses i bilaga III.

*Artikel 28***Vilandeförklaring av mål**

1. Den domstol som handlägger ansökan om ändring enligt artikel 26 eller 27 får på begäran av den part mot vilken verkställighet begärs låta handläggningen av målet vila, om talan mot domen har förts i ursprungsmedlemsstaten genom ordinära rättsmedel eller om fristen för sådan talan ännu inte har löpt ut. I sistnämnda fall får domstolen bestämma en tid inom vilken sådan talan skall föras.

2. Om domen meddelades i Irland eller i Förenade kungariket skall varje form av överklagande som står till buds i ursprungsmedlemsstaten anses som en sådan talan mot domen genom ordinära rättsmedel som avses i punkt 1.

*Artikel 29***Delvis verkställighet**

1. Om en dom omfattar flera yrkanden och verkställighet inte kan medges för alla, skall domstolen medge verkställighet för ett eller flera av dem.
2. Sökanden kan begära att domen verkställs delvis.

*Artikel 30***Rättshjälp**

Om sökanden i ursprungsmedlemsstaten helt eller delvis hade rättshjälp eller var befriad från kostnader och avgifter, skall han vid det förfarande som avses i artiklarna 22–25 vara berättigad till rättshjälp eller kostnads- och avgiftsbefrielse i största möjliga utsträckning enligt lagen i den medlemsstat där domen görs gällande.

*Artikel 31***Säkerhet, borgen eller deposition**

Ingen säkerhet, borgen eller deposition, oavsett dess benämning, får krävas av den som i en medlemsstat begär verkställighet av en dom som har meddelats i en annan medlemsstat, på följande grunder, nämligen

- a) att han eller hon inte har hemvist i den medlemsstat där verkställighet begärs,
- eller
- b) att han eller hon är utländsk medborgare eller, när verkställighet begärs i Förenade kungariket eller Irland, inte har domicil i den medlemsstaten.

Avsnitt 3

Artikel 35

Gemensamma bestämmelser

Artikel 32

Handlingar

1. En part som gör gällande att en dom skall erkännas eller inte erkännas eller som ansöker om verkställbarhetsförklaring skall ge in

a) en kopia av domen som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet skall kunna fastställas,

och

b) ett sådant intyg som avses i artikel 33.

2. När det rör sig om en dom som har meddelats i någons utevaro skall den part som ansöker om erkännande eller verkställbarhetsförklaring dessutom ge in

a) originalet eller en bestyrkt kopia av den handling som visar att stämningsansökan eller motsvarande handling har delgivits den uteblivna parten,

eller

b) en handling som visar att svaranden otvetydigt har godtagit domen.

Artikel 33

Andra handlingar

Den behöriga domstolen eller myndigheten i en medlemsstat där en dom har meddelats skall på begäran av part utfärda ett intyg enligt standardformuläret i bilaga IV (domar i äktenskapsmål) eller bilaga V (domar om föräldraansvar).

Artikel 34

Avsaknad av handlingar

1. Om de i artikel 32.1 b eller 32.2 angivna handlingarna inte har givits in, kan domstolen bestämma en tid inom vilken de skall ges in, godta likvärdiga handlingar eller, om tillgängliga uppgifter kan anses tillräckliga, befria sökanden från skyldigheten att ge in dem.

2. Om domstolen begär det, skall en översättning av handlingarna ges in. Översättningen skall vara bestyrkt av en person som är behörig till det i någon av medlemsstaterna.

Legalisering eller annat liknande förfarande

Ingen legalisering eller annat liknande förfarande får krävas i fråga om de handlingar som anges i artiklarna 32, 33 och artikel 34.2 eller i fråga om fullmakt för ombud i saken.

KAPITEL IV

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 36

Förhållandet till andra instrument

1. Med de begränsningar som följer av artiklarna 38 och 42 och punkt 2 i denna artikel skall denna förordning, för medlemsstaterna, ersätta sådana vid förordningens ikraftträdande gällande konventioner som ingåtts mellan två eller flera medlemsstater och som avser frågor som regleras i förordningen.

(2) a) Finland och Sverige har rätt att avge en förklaring om att konventionen av den 6 februari 1931 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige innehållande internationellt privaträttsliga bestämmelser om äktenskap, adoption och förmyndarskap, tillsammans med slutprotokollet till konventionen, skall gälla, helt eller delvis, i förbindelserna mellan dem, i stället för bestämmelserna i denna förordning. Sådana förklaringar skall bifogas denna förordning och offentliggöras i Europeiska gemenskapernas officiella tidning. Dessa medlemsstater kan när som helst återkalla förklaringarna, helt eller delvis⁽¹⁾.

b) Principen om icke-diskriminering på grund av nationalitet när det gäller unionens medborgare skall iakttas.

c) Bestämmelser om domstols behörighet, i varje framtida överenskommelse mellan de medlemsstater som anges i a rörande frågor som regleras av denna förordning, skall vara i linje med de behörighetsregler som anges i förordningen.

d) En dom meddelad av en domstol i någon av de nordiska stater som har avgett en förklaring enligt a skall erkännas och verkställas i de övriga medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i kapitel III, om domstolen har grundat sin behörighet på en bestämmelse som har en motsvarighet i kapitel II.

⁽¹⁾ Vid antagandet av förordningen gjorde ingen av medlemsstaterna detta uttalande.

3. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna
- en kopia av de i punkt 2 a och c avsedda överenskommelserna och de enhetliga lagar varigenom dessa överenskommelser genomförs,
 - varje uppsägning eller ändring av sådana överenskommelser eller enhetliga lagar.

Artikel 37

Förhållandet till vissa multilaterala konventioner

När det gäller en fråga som omfattas av denna förordning skall förordningen, i förbindelserna mellan medlemsstaterna, gälla framför följande konventioner:

- Haagkonventionen av den 5 oktober 1961 om myndigheters behörighet och tillämplig lag i frågor till skydd för underåriga.
- Luxemburgkonventionen av den 8 september 1967 om erkännande av domar rörande äktenskaps giltighet.
- Haagkonventionen av den 1 juni 1970 om erkännande av äktenskapsskillnader och hemskillnader.
- Europeiska konventionen av den 20 maj 1980 om erkännande och verkställighet av avgöranden rörande vårdnad om barn samt om återställande av vård av barn.
- Haagkonventionen av den 19 oktober 1996 om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldrans ansvar och åtgärder till skydd för barn, under förutsättning att barnet har hemvist i en medlemsstat.

Artikel 38

Giltighet

- De överenskommelser och konventioner som anges i artikel 36.1 och artikel 37 skall fortsätta att gälla för frågor på vilka denna förordning inte är tillämplig.
- De skall fortsätta att gälla för domar som har meddelats och handlingar som har upprättats eller registrerats som officiella handlingar (actes authentiques) före denna förordning ikraftträdande.

Artikel 39

Överenskommelser mellan medlemsstater

- Två eller flera medlemsstater får ingå överenskommelser eller vidta andra åtgärder för att komplettera denna förordning eller för att underlätta dess tillämpning.

Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna

- en kopia av utkastet till överenskommelser, och
- varje uppsägning eller ändring av sådana överenskommelser.

2. Under inga omständigheter får överenskommelserna eller åtgärderna avvika från kapitel II och III.

Artikel 40

Fördrag med Heliga stolen

1. Denna förordning skall gälla utan att det påverkar tillämpningen av det den 7 maj 1940 i Vatikanstaten undertecknade internationella fördraget (konkordatet) mellan Heliga stolen och Portugal.

2. Ett avgörande om äktenskaps ogiltighet som meddelats i enlighet med det fördrag som anges i punkt 1 skall erkännas i medlemsstaterna enligt villkoren i kapitel III.

3. Bestämmelserna i punkterna 1 och 2 skall även gälla för följande internationella fördrag (konkordat) med Heliga stolen:

- Lateranfödraget av den 11 februari 1929 mellan Italien och Heliga stolen, ändrat genom den överenskommelse och det tilläggsprotokoll som undertecknades i Rom den 18 februari 1984.
- Överenskommelsen av den 3 januari 1979 mellan Heliga stolen och Spanien om rättsliga frågor.

4. Erkännande av avgöranden enligt punkt 2 får i Italien och Spanien underkastas samma förfaranden och samma kontroller som är tillämpliga på sådana avgöranden av kyrkliga domstolar som meddelats i enlighet med de internationella fördrag med Heliga stolen som anges i punkt 3.

5. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna

- en kopia av de fördrag som anges i punkterna 1 och 3,
- varje uppsägning eller ändring av dessa fördrag.

Artikel 41

Medlemsstater med två eller flera rättssystem

Med avseende på en medlemsstat inom vilken två eller flera rättssystem eller regelverk tillämpas i olika territoriella enheter skall beträffande frågor som regleras av denna förordning

- en hänvisning till hemvist i medlemsstaten avse hemvist inom en territoriell enhet,

- b) en hänvisning till medborgarskap eller, när det gäller Förenade kungariket, till domicil, avse anknäytning till den territoriella enhet som anges i lagen i den medlemsstaten,
- c) en hänvisning till den myndighet i en medlemsstat som mottagit en ansökan om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap avse den myndighet inom en territoriell enhet som har mottagit en sådan ansökan,
- d) en hänvisning till reglerna i den anmodade medlemsstaten avse reglerna i den territoriella enhet där en fråga om behörighet, erkännande eller verkställighet uppkommer.

KAPITEL V

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

Artikel 42

- Bestämmelserna i denna förordning skall tillämpas endast på rättsliga förfaranden som har inletts, på officiella handlingar (*actes authentiques*) som har upprättats eller registrerats och på förlikningar som har ingåtts inför en domstol under ett pågående mål efter förordningens ikraftträdande.
- Domar som efter denna förordnings ikraftträdande har meddelats i mål och ärenden som har anhängiggjorts före den dagen skall dock erkännas och verkställas enligt bestämmelserna i kapitel III, om domstolen har grundat sin behörighet på bestämmelser som överensstämmer antingen med de bestämmelser som anges i kapitel II i denna förordning eller med bestämmelser i en konvention som gällde mellan ursprungsmedlemsstaten och den medlemsstat där domen görs gällande vid tiden för målets eller ärendets anhängiggörande.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Utfärdad i Bryssel den 29 maj 2000.

KAPITEL VI

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 43

Översyn

Senast den 1 mars 2006 och därefter vart femte år skall kommissionen till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén överlämna en rapport om tillämpningen av denna förordning, särskilt artiklarna 36, 39 och artikel 40.2. Rapporten skall vid behov åtföljas av förslag till anpassningar.

Artikel 44

Ändring av förteckningarna över domstolar och rättsmedel

- Medlemsstaterna skall underrätta kommissionen om de texter i vilka förteckningarna över domstolar och rättsmedel i bilagorna I–III ändras. Kommissionen skall ändra de berörda bilagorna i enlighet med detta.
- Uppdatering eller tekniska ändringar av standardformulären i bilagorna IV och V skall antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 45.2.

Artikel 45

- Kommissionen skall biträdas av en kommitté.
- När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 3 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas.
- Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.

Artikel 46

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 2001.

På rådets vägnar

A. COSTA

Ordförande

BILAGA I

Ansökningar enligt artikel 22 skall göras vid följande domstolar

- i Belgien vid *tribunal de première instance/rechtbank van eerste aanleg/erstinstanzliches Gericht*,
 - i Tyskland
 - i distriktet för *Kammergericht* (Berlin) vid *Familiengericht Pankow/Weißensee*,
 - i distrikten för övriga *Oberlandesgerichte* vid den *Familiengericht* som hör till respektive *Oberlandesgericht*,
 - i Grekland vid *Μονομελές Πρωτοδικείο*,
 - i Spanien vid *Juzgado de Primera Instancia*,
 - i Frankrike hos rättens ordförande vid *tribunal de grande instance*,
 - i Irland vid *High Court*,
 - i Italien vid *Corte d'appello*,
 - i Luxemburg hos rättens ordförande vid *Tribunal d'arrondissement*,
 - i Nederländerna hos rättens ordförande vid *arrondissementsrechtbank*,
 - i Österrike vid *Bezirksgericht*,
 - i Portugal vid *Tribunal de Comarca* eller *Tribunal de família*,
 - i Finland vid *käräjäoikeus/tingsrätt*,
 - i Sverige vid Svea hovrätt,
 - i Förenade kungariket
 - a) i England och Wales vid *High Court of Justice*,
 - b) i Skottland vid *Court of Session*,
 - c) i Nordirland, vid *High Court of Justice*,
 - d) i Gibraltar vid *Supreme Court*.
-

BILAGA II

Ansökningar om ändring enligt artikel 26 skall göras vid följande domstolar

- i Belgien
 - a) om ansökan om ändring görs av den som ansökt om verkställbarhetsförklaring, vid *cour d'appel* eller *hof van beroep*,
 - b) om ansökan om ändring görs av den part mot vilken verkställighet begärs, vid *tribunal de première instance/rechtbank van eerste aanleg/erstinstanzliches Gericht*,
 - i Tyskland vid *Oberlandesgericht*,
 - i Grekland vid *Εφετείο*,
 - i Spanien vid *Audiencia Provincial*,
 - i Frankrike vid *Cour d'appel*,
 - i Irland vid *High Court*,
 - i Italien vid *Corte d'appello*,
 - i Luxemburg vid *Cour d'appel*,
 - i Nederländerna
 - a) om ansökan om ändring görs av sökanden eller av en svarande som inställt sig, vid *het gerechtshof*,
 - b) om ansökan om ändring görs av en svarande som fått tillstånd att inte inställa sig, vid *arrondissementsrechtbank*,
 - i Österrike vid *Bezirksgericht*,
 - i Portugal vid *Tribunal da Relação*,
 - i Finland vid *hovioikeus/hovrätt*,
 - i Sverige vid *Svea hovrätt*,
 - i Förenade kungariket
 - a) i England och Wales vid *High Court of Justice*,
 - b) i Skottland vid *Court of Session*,
 - c) i Nordirland vid *High Court of Justice*,
 - d) i Gibraltar vid *Court of Appeal*.
-

BILAGA III

Talan enligt artikel 27 får endast föras

- i Belgien, Grekland, Spanien, Frankrike, Italien, Luxemburg och Nederländerna genom kassationsbesvär,
 - i Tyskland genom *Rechtsbeschwerde*,
 - i Irland genom ett överklagande som avser en rättsfråga till *Supreme Court*,
 - i Österrike genom *Revisionsrekurs*,
 - i Portugal genom ett överklagande som avser en rättsfråga (*recurso restrito à matéria de direito*),
 - i Finland genom överklagande till *korkein oikeus*/högsta domstolen,
 - i Sverige genom överklagande till Högsta domstolen,
 - i Förenade kungariket enbart genom ett överklagande som avser en rättsfråga.
-

BILAGA IV

Intyg om domar i äktenskapsmål enligt artikel 33

1. Ursprungsland _____
2. Domstol eller myndighet som utfärdat intyget
 - 2.1 Namn _____
 - 2.2 Adress _____
 - 2.3 Tfn, fax, e-postadress _____
3. Äktenskap
 - 3.1 Hustrun
 - 3.1.1 Fullständigt namn _____
 - 3.1.2 Födelseland och födelseort _____
 - 3.1.3 Födelsedatum _____
 - 3.2 Mannen
 - 3.2.1 Fullständigt namn _____
 - 3.2.2 Födelseland och födelseort _____
 - 3.2.3 Födelsedatum _____
 - 3.3 Land, ort (om uppgift finns) och datum för vigsel
 - 3.3.1 Land för vigsel _____
 - 3.3.2 Ort för vigsel (om uppgift finns) _____
 - 3.3.3 Datum för vigsel _____
4. Domstol som meddelat domen
 - 4.1 Domstolens namn _____
 - 4.2 Domstolsort _____
5. Dom
 - 5.1 Datum _____

5.2 Referensnummer _____

5.3 Domens typ

5.3.1 Äktenskapsskillnad

5.3.2 Annullering av äktenskap

5.3.3 Hemskillnad

5.4 Rör det sig om en dom som har meddelats i någons utevaro?

5.4.1 Nej

5.4.2 Ja ⁽¹⁾

6. Namn på de parter som beviljats rättshjälp _____

7. Kan domen fortfarande överklagas enligt lagen i ursprungsmedlemsstaten?

7.1 Nej

7.2 Ja

8. Datum då domen får rättslig effekt i den medlemsstat där den meddelades

8.1 Äktenskapsskillnad _____

8.2 Hemskillnad _____

Utfärdat i _____ den _____

Namnteckning och/eller stämpel

(1) De handlingar som avses i artikel 32.2 skall bifogas.

BILAGA V

Intyg om domar rörande föräldraansvar enligt artikel 33

1. Ursprungsland _____

2. Domstol eller myndighet som utfärdat intyget

2.1 Namn _____

2.2 Adress _____

2.3 Tfn, fax, e-postadress _____

3. Föräldrar

3.1 Moder

3.1.1 Fullständigt namn _____

3.1.2 Födelsedatum och födelseort _____

3.2 Fader

3.2.1 Fullständigt namn _____

3.2.2 Födelsedatum och födelseort _____

4. Domstol som meddelat domen

4.1 Domstolens namn _____

4.2 Domstolsort _____

5. Dom

5.1 Datum _____

5.2 Referensnummer _____

5.3 Rör det sig om en dom som har meddelats i någons utvaro?

5.3.1 Nej

5.3.2 Ja ⁽¹⁾

(1) De handlingar som avses i artikel 32.2 skall bifogas.

6. Barn som omfattas av domen ⁽¹⁾

6.1 Fullständigt namn och födelsedatum _____

6.2 Fullständigt namn och födelsedatum _____

6.3 Fullständigt namn och födelsedatum _____

6.4 Fullständigt namn och födelsedatum _____

7. Namn på de parter som beviljats rättshjälp _____

8. Intyg om verkställbarhet och delgivning

8.1 Kan domen verkställas enligt ursprungsmedlemsstatens lag?

8.1.1 Ja 8.1.2 Nej

8.2 Har domen delgivits den part mot vilken verkställighet begärs?

8.2.1 Ja

8.2.1.1 Partens fullständiga namn _____

8.2.1.2 Delgivningsdatum _____

8.2.2 Nej

Utfärdat i _____ den _____

Namnteckning och/eller stämpel

(1) Om antalet barn som omfattas av domen är fler än fyra skall ett andra formulär användas.